

** (Az ideiglenes népszínház) építését Miklóssy szinigazgató — mint halljuk — a jövő hóban ünneplés alapkövetéssel fogja megkezdeni. A föltételek megállapítása végett kiküldött pestvárosi bizottság munkáját már elkészíté s a tanácsnak előterjeszté. E szerint a felállítandó színházban csak magyar nyelvű előadások tartathatnak. A tér nagysága akkor fog megállapittatni, ha Miklóssy a terveket bemutatja. Az engedély hat évre, vagyis 1873. évi január hó 1-jétől 1878. évi december hó 31-éig szól. Miklóssy a tulajdonjog elismerésül tartozik évenként a városi pénztárba egy aranyat fizetni, az engedélyért pedig egyszer s mindenkorra 200 ftoletenni a városi szegények javára.

** (Petőfi születési háza) megvételére, melyet jelenlegi tulajdonosa 900 ftrért kész eladni, három kolozsvári pinczer — derék emberek — hat forint tettek le a „M. Polgár“ szerkesztőségéhez. A „Fővárosi Lapok“ hoz is már többfelől érkezett adakozás. A kegyeletes célra a magyar közönség áldozatkészségből valószínűleg hamar össze fog gyűlni a szükséges összeg.

** (A Batthyány-mauzoleum) építéséhez már hozzá fogtak a kerepesi-ut melletti temetőben. Az építést a terv készítője Schickedanz tehetséges fiatal építész hazánkfia vezeti, s a Batthyány-bizottság részéről Horváth Mihály elnök és Sztupa György pénztárnok kérték föl az illető szerződések megkötésére. A mauzoleum novemberig remélhetőleg elkészül, s abban temetők egy nevezetes síremléket birand, melyet a közkegyelet állított a hazafiúi erények elismerésül.

** (A pesti sugáruti építkezések) jövő hó elsején indulnak meg. Az összes házak egy ötöde számára már elkészültek a tervek és a tényleges építések megkezdése végett az építőtársulat részéről megtörténtek a kellő lépések. Mint a „P. N.“ értesült egy 14 házból álló csoport fog legelőször kiépülni. E csoportnak jövő év okt. havában kell elkészülnie és feladata a sugáruti építkezések mintájául szolgálni. A sugárut városligeti részben ugyanez idő alatt egy nyaraló-csoport fog építettetni, melynek hasonlóképp az a feladata, hogy a nyaralók mintájául szolgáljon. Ez épületek Ybl, Szkalnitzky, Unger és Weber pesti építései, továbbá Gnauth stuttgarti tanár tervei szerint készülnek. Az utépítési munkálatokra is megtörténtek már az előkészületek.

** (A lipótvárosi bazilikát) ma holnap ismét elkezdi építeni. Azt a pénzösszeget, melybe a boltok építése került, (58,000 ftr) e hó elsején már letörleszték. Ezután évi jövedelmük (30,000 ftr,) már az építésre lesz fordítható, ehhez járulván még a várostul évenként tizezer, a vallásalapból pedig 40,000 forint, összesen nyolcvanezer forint fog rendelkezésre állani, s így aztán a bazilika tiz-tizenkét év alatt teljesen elkészülhet, ha csak újra be nem dől.

** (József főherceg) azon örvendetes esemény alkalmából, hogy az ég fiu-örökösével ajándékozta meg, az alsóthi szegények javára 100 ftolet kézbesített Mészáros Károly ottani ref. lelkesnek, ki e jótékonyágért hálás köszönetét fejezi ki a szegények nevében.

** (A békés-gyulai dalár-ünnepély), melyet Békésmegye daleyletei rendeztek, e hó 3-tól 5-ig tartott. A Pestről és vidékről érkezett vendégeket Gyulán Keller ügyvéd, a bizottmány elnöke üdvözölte s a vendégek lobogó zászlók alatt, zeneszó mellett vonultak be a városba. A diszhangverseny esti 8 órakor kezdődött s a közönség nagy megelégedésére ment véghez. Este lakoma volt két zenekarral s számos pohárköszöntéssel. A daleyletek hangversenye vasárnap délután 7 órakor kezdődött érdekes műsorral. Előadták a „Dalárinduló“-t is, melynek zenéjét Erkel Ferencz épen ez alkalomra szerzeszte, s Erdélyi „Intés“-ét, melyhez Mihalovics Ödön szintén ez ünnepély alkalmából irt zenét. A dalárdák versenyében a jutalmat a békési dalkör nyerte, Huber csatadalával, míg a gyulai és szarvasi dalárdák dicsérfő felemlit-

tésben részesültek. A hangversenyt este táncvigalom követte, hétfőn pedig a vendégek tanácskozásra gyűltek össze.

** (Molnár György) játéka Orosházán annyira megtetszett a közönségnek, hogy a város 1669 négyesög öl telket ingyen ajánlott az első előadások után egy színház építésére. A vállalkozónak, ki színházat épít, nagy könnyebbségére szolgálhat e nemes ajánlat. Egyáltalán Molnárt mostani vidéki szereplésénél mindenütt kitüntetik. Szarvason, Gyulán és most Orosházán is nagy közönség nézi az általa rendezett előadásokat.

** (A budai szinkörben) aug. 13-án egy kis bohózatot adtak elő ily czim alatt: „Az utolsó német Pesten.“ Tárgya azon ábrándos világban forog, mikor Pest oly magyar város, hogy a német szót senki sem érti, s a „Pester Lloyd“ egy megmaradt számát bámulva nézi mindenki, s nem akarják elhinni, hogy egy időben az a lap volt legjobban elterjedve. E nagy változás kora — mint a szinlap tudatta, — tiz évvel van a népszínház megnyitása után. A bohózat alapeszméje nem rossz, hanem az ismeretlen szerzőben nincs elég találékonyosság, s ötletét nem képes érdekessé tenni. A darabnak csakis iránya tetszett, s azon csipdelődéseket tapsolta meg a publikum, melyek a „P. Lloyd“ ellen voltak irányozva. — Aug. 10-én a nemzeti színházban is megkezdettek az előadások, melyeket azonban a nagy hőség miatt még kevesen látogattak.

** (A himlőjárvány Budán,) az ottani főorvos jelentése szerint, már kezd mulni, de most a torokgyík pusztit a gyermekek közt. A szülők e miatt nagy rettegésben vannak, alig mulik nap, hogy nevezett betegség áldozatait ne követelné.

** (A nagy magán-gyógyintézet,) melyet dr. Batizfalvy Soma a városligeti fasoron építettett, kényelmes berendezéssel, csöndes, hűvös betegszobákkal, társalgó teremmel, „testgyakorlával“ és fürdőszobával, megérdemli, hogy különösen ajánljuk oly szenvedők figyelmébe, kik jó ápolást, nyugalmat zajtalan helyet keresnek. Tizenhárom éve mult, hogy Batizfalvy igen sikeresen működik magán-gyógyintézetében, mely a király-utczában volt, mig most innen alkalmasabb helyiségbe vonult. A 13-ik intézeti évben, (1871. május 15-től a mult május közepeig,) összesen 590 beteg volt, kik közül 112 az intézet helyiségében feküdt. Voltak ezek közt az ország minden részéből, sőt Francia-, Porosz- és Szerbországból is. Az igazgató főorvoson kívül tizenkét jeles pesti főorvos és tanár gyógyított ottan betegeket s többi közt számos kiváló sikerü műtét is történt.

** (Egy indiai herceg,) ki Angliából hazájába utazik, két napon át Pesten időzött az „Európa“ szállodában, hol 7 szobát birt. Kiséretében volt szakács is, ki az ételeket főzte számára.

** (Prágából) megczáfolják azt a hirt, mintha Koller ottani helytartó venné át b. Kuhntól a közös hadügyminiszteri tárczát.

† (Határozások.) Czillich Ede, m. kir. honvédezedes, e hó 8-án Budán elhunyt. A legképzettebb honvéd főtiszt közé tartozott, mint ember és hazafi általában tisztelhetlen részesült. Elhunytát nemcsak ismerősei, barátai, rokonai, hanem az egész honvédség fájjalja. Temetése e hó 10-kén d. u. ment végbe várbeli lakásáról katonai diszszel.

— Illyés István, m. kir. honvédfőhadnagy s kezelő tiszt Nagyváradon a 10-dik számú délbihari honvédszázalójnál, aug. 8-án agyszélhűdésben hirtelen meghalt. — Horváth Zsigmond, ki 1848-49-dik évben mint honvédőrnagy vett részt a magyar hadjáratban, e hó 25-én meghalt Veszprémben. — A magyar színhézet egyik uttörője Láng Lajos közelebb hunyt el 72 éves korában. Az elhunyt atyja: Láng Ádám egyike volt a legelső magyar színészeknek, ki már 1792-ben hirdette az igét. Az egész Láng család, kevés tagja kivételével, a színi pályán haladt. Az elhunyt fia: Láng Boldizsár több éven át szinigazgató volt, leánya is színésznő volt, mig Temesváry Antal csongrádi birtokos nőül nem vevé. Unokái közül Láng Irén

most lépett a színi pályára. — Gr. Rhédey János 77 éves korában Pesten meghalt. Ifjabb éveiben az erdélyi országgyűléseken a liberalis párt sorában foglalt helyet. — Ország József, pécsi ügyvéd, 43 éves korában elhunyt. — Devrient Károly a fővárosi idősb műbarátok által is ismert német színművész, mult szombaton meghalt. 1815-ben résztvett a waterlóói csatában, hol egy golyó jobb kezének ujjától fosztá meg. A színészetnek 1819-től fogva szentelte magát.

Nemzeti színház.

Szombat, aug. 10. „Faust.“ Opera 5 felv. Zenéjét szerzeszte Gounod.

Vasárnap, aug. 11. „A nők az alkotmányban.“ Eredeti vigjáték 3 felv. Irta Tóth Kálmán.

Hétfő, aug. 12. „Három kalap.“ Vigjáték 3 felv. Irta Hennequin A.; fordította Szerdahelyi. — „A fehér hajszál.“ Vigjáték 1 felv. Irta Feuillel Oktáv; ford. Radnótfáy.

Kedd, aug. 13. „Rigoletto.“ Opera 4 felv. Zenéjét szerzeszte Verdi.

Szerda, aug. 14. „A jó hazafiak.“ Eredeti vigjáték 4 felv. Irta Toldy István.

Csütörtök, aug. 15. „A stricke.“ Eredeti népszínmű 3 felv. Irta Szigligeti és Balázs Sándor.

Szerkesztői mondanivaló.

— Str. Ad. „A róza és a lilium“ románca igen gyarló dolog. A lapos hat strófából egy négy soros görög epigramm sem telnek ki.

— T-a. Sem a néprege, sem a virágrege nem válik be. Az elsőben a kellő hang nincs etalálva; a másodiknak nincs eszméje. Ebből azonban épen nem következik, hogy a helytörténeti leírás se használhatnók; azért, hogy a vers nem sikerül, sikerülhet a próza. Erről azonban természetesen csak akkor ítélnék, ha látnók.

— Monor. N. N. Hiszen a szigoru megbirálásban nincs hiány; csakhogy aztán a sürü rostán az ilyesmi nem esik ám át. Az „Esdés“ rimbe szedett próza; a „Jóslat“ hosszadalmas és nehézkes predikáció, vagy elmélkedés, vagy micsoda. Szó sincs róla, hogy egyik is közölhető volna.

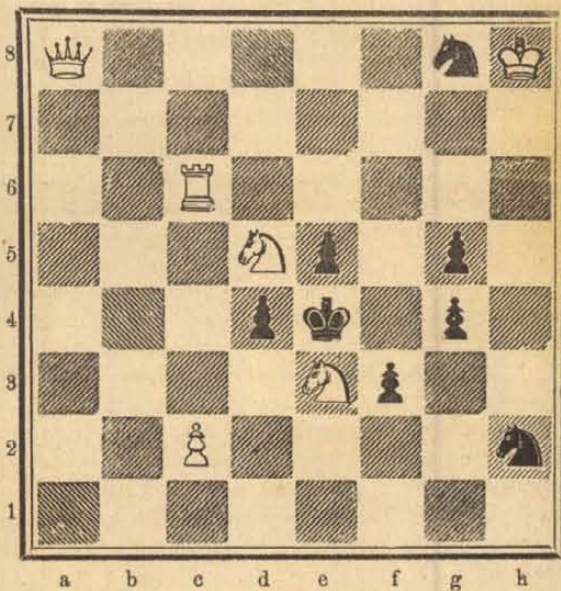
— Hajnik. G. I. „A fuvalat“ megkaptuk. A „Lehetnék“ nem fog késni. A kivánt számot küldjük.

— Czegléd. B. A. Lapunk bezártakor vettük, s így csak jövő számunkban közölhetjük.

SAKKJÁTÉK.

664-ik sz. f. — Patzelt J.-tól
(Prágában.)

Sötét.

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

A 659-ik számú feladvány megfejtése.

(Szerényi Bélától Pesten.)

Vil.	Söt.	Vil.	Söt.
1. Bh4—h6	Bh2—h6:	1. B.....	1. e5—e4
2. Be1—d1	tetsz. szer.	2. Bh6 f3+	Kd6—e5
3. H v. B	mattot ad.	3. Hd2—f3	matt.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. — Miskolczon: Czenthe József. — Gelsen: Glesinger Zsigmond. — Jászakészen: Galambos István. — Kecskeméten: Galambos László. — N.-Szalontán: Kovács Albert. — A pesti sakk-kör.

HETI-NAPTÁR.

Hónapi-és hetinap	Katholikus és protestans naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták naptára	N a p			H o l d							
				hossza	kél	nyug.	hossza	kél	nyug.					
18 Vasár	F 13 Sz. Joak.	F. 12 Ilona	14 Ifigénia	145	45	4	59	7	7	319	14	este	10	23
19 Hétfő	Tekla [olt.	Tekla Márius	15 Örömnapp	146	42	5	1	7	5	334	30	1	18	10
20 Kedd	Istvan kiraly	Istvan kir.	16	147	40	5	2	7	3	349	9	2	37	11
21 Szerda	Bernát, Fidelia	Bernát	17	148	38	5	3	7	1	4	12	3	55	regg.
22 Csüt.	Timotheus	Timóth	18 B. lám. el.	149	36	5	5	6	59	18	39	3	9	0
23 Pént.	Beniczi Fülöp	Zachariás	19 Janka	150	34	5	7	6	57	32	27	6	13	1
24 Szom.	Bertalan	Bertalan	20 S. Ekav	151	31	5	8	6	56	45	31	7	0	2

Hold változásai. ☾ Utolsó negyed 25-én 9 óra 51 perczkor este.

TARTALOM.

Dr. Szeberényi Gusztáv (arczkép). — A hasznosi rom. — Egy falusi preceptor története (vége). — A Kürpátok, II. — A budai katonakórház a Krisztina-városban (képpel). — A pesti közbághid és marhapiacz, II (képpel). — Garibaldi tábornoknál 1862-ben (folyt.). — Időjósok. — A magyarországi nemzetiségek. — Egyveleg — Tárház: Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Egyház és iskola. — Ipar, gazdaság, kereskedés. — Közlekedés. — Balesetek, elemi csapások. — Mi újság? — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti-naptár.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. magyar-otca 21. sz.)